

Jatkuvan oppimisen merkitys työelämän muutoksessa - Jatkuvan oppimisen ja työllisyyden palvelukeskuksen rooli

9.12.2021

Kirsi Heinivirta

Johtaja

Jatkuvan oppimisen ja
työllisyyden palvelukeskus

VALTIONEUVOSTO
STATSRÅDET

Hallitusohjelma: Toteutetaan jatkuvan oppimisen parlamentaarinen uudistus. Uudistuksessa tarkastellaan jatkuvaa oppimista kokonaisuutena. Kokonaistarkastelussa otetaan huomioon koko koulutuspolun koulutuksen tarjonnan ja rahoituksen, sosiaaliturvan, muutosturvan, työttömyysturvan, omaehtoisen ja työvoimapolitiittisen koulutuksen sekä osaamisen tunnistamisen niveltäminen uuteen järjestelmään.

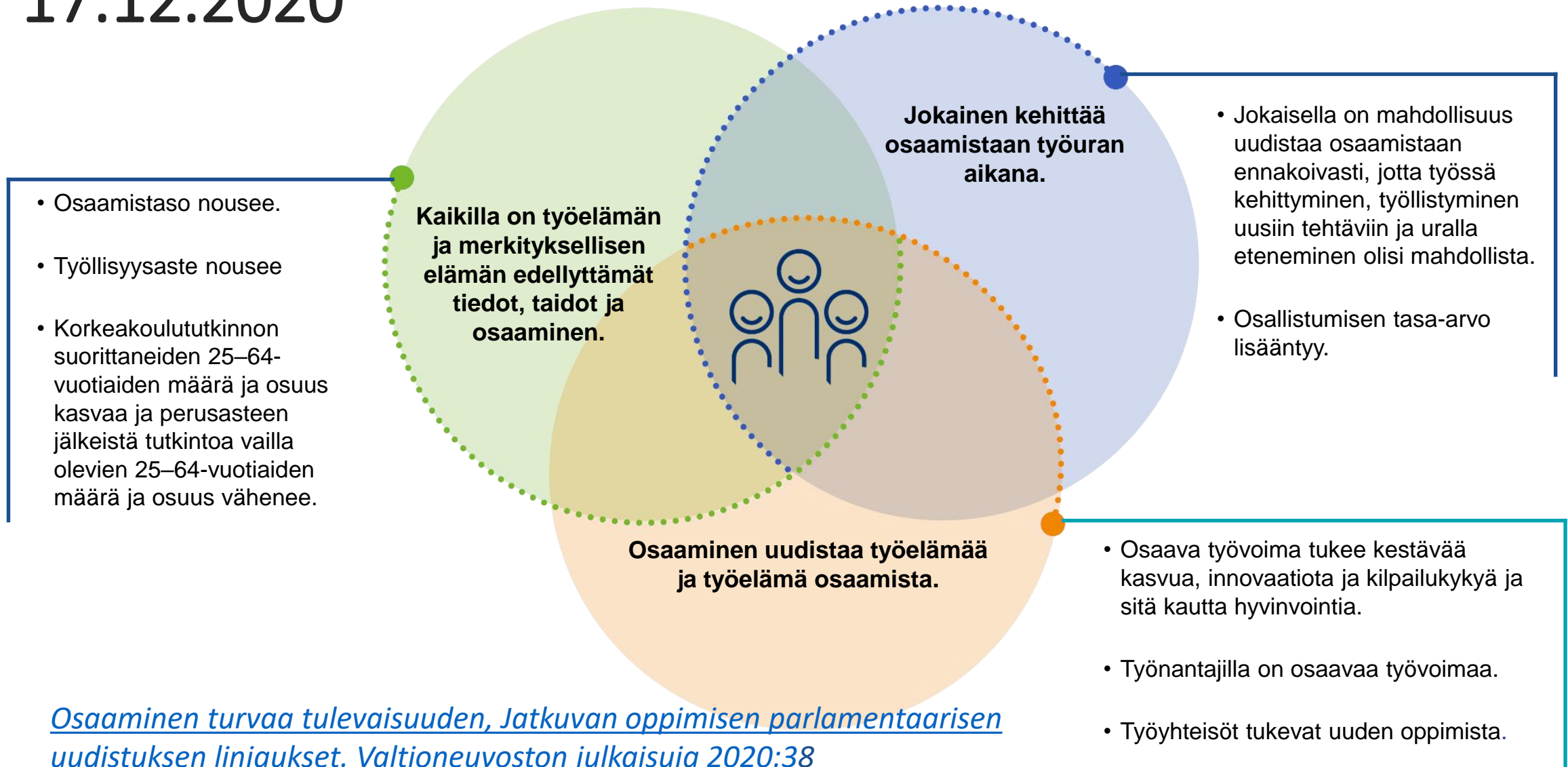

OECD: Jatkuvan oppimisen järjestelmä, Suomen haasteet

- Suomella ei ole jatkuvan oppimisen strategiaa
- Koulutustarjonnassa on puutteita/aukkoja
  - ▶ Puuttuu vaihtoehtoja ammatillisen osaamisen tason nostamiseksi
  - ▶ Puuttuu lyhyitä, työelämärelevantteja koulutuksia
- Järjestelmä kannustaa osallistumaan tutkintoon johtavaan koulutukseen (maksuttomuus, avoimuus, etuudet)
  - ▶ Joskus tarkoituksenmukaista
  - ▶ Ei aina tehokkain tapa
  - ▶ Saattaa heikentää nuorten etenemistä
- Nykyinen koulutustarjonta ei kovin hyvin vastaa työelämän tarpeisiin – osin koska ennakoitiedon hyödyntämisen mekanismit ovat heikkoja
- OECD-maiden suurimmat osallistumiserot heikomman ja keskitason/hyvän taitotason omaavien välillä. Kohdennettu tuki vähäistä.
  - ▶ Hakeva toiminta puuttuu
  - ▶ Opiskelun tuki puuttuu
  - ▶ Erityiset, kohdennetut opiskeluohjelmat puuttuvat

Jatkuvan oppimisen uudistuksen visio ja tavoitteet

17.12.2020

Jatkuvan oppimisen uudistuksessa on kyse työllisyydestä

- Haasteemme ovat työn murros, väestökehitys, ja nyt myös koronatilanne.
- Uudistuksella haetaan ratkaisuja näihin haasteisiin
- Panostukset inhimilliseen pääomaan parantavat työvoiman laatua ja sitä kautta työn tuottavuutta. Inhimillinen pääoma mahdollistaa innovaatioiden tekemisen ja sitä kautta jatkuvan talouskasvun.
- Akuutti tilanne: työllisyys on kohentunut, työnantajilla haasteita löytää osaavaa työvoimaa, jopa 68 prosenttia yrityksestä arvioi, että pula osaavasta työvoimasta on rajoittanut yritysten kasvua ja liiketoimintaa.
- Työperäisen maahanmuuton kasvu edellyttää panostuksia osaamiseen

Antti Kauhanen 2019. Osaava työvoima vauhdittaa talouskasvua. Valtion velanhallinnan vuosikatsaus 2019
<https://vuosikatsaus2019.valtionvelka.fi/osaava-tyovoima-vauhdittaa-talouskasvua/>

Tilastokeskus 2021: Työvoimatutkimus
https://www.tilastokeskus.fi/til/tyti/2021/08/tyti_2021_08_2021-09-21_tie_001_fi.html

EK:n koronakyselyn tulokset 16.9.2021 https://ek.fi/wp-content/uploads/2021/09/EK_koronakysely_tulokset_09-2021.pdf;

Keskuskauppakamarin osaajapulakysely 31.8.2021
<https://kauppakamari.fi/tiedote/kauppakamarikysely-lahes-75-prosenttia-yrityksista-karsii-tyovoimapulasta-rajoittaa-merkittavasti-yritysten-kasvua-ja-liiketoimintaa/>

Palvelukeskuksen perustaminen on osa jatkuvan oppimisen uudistusta

- Laki voimaan 1.9.2021
- Edistää työikäisten osaamisen kehittämistä ja osaavan työvoiman saatavuutta.
- Lisää samalla koulutusjärjestelmän kykyä toimia nopeasti muuttuvassa maailmassa.
- Palvelukeskuksessa tulee työskentelemään noin 15 henkilöä, joista 5 määräaikaisissa tehtävissä vuosina 2022-2024.
- Henkilökunnan rekrytointi alkoi viikolla 45.

JATKUVA OPPIMINEN tarkoittaa koko elämänkaaren aikaista, eri elämäntilanteille ulottuvaa oppimista.

Jatkuvan oppimisen ja työllisyyden palvelukeskus

HYÖDYT YKSILÖN näkökulmasta

- uudet joustavat opiskelumahdollisuudet
- tuki oman työmarkkina-aseman parantamiseen, ylläpitämiseen ja uralla etenemiseen

JATKUVAN OPPIMISEN JA TYÖLLISYYDEN PALVELUKESKUS

osaaminen sillaksi työvoiman kysynnän ja tarjonnan välille.

- Kehittää ja koordinoi tieto-, neuvonta- ja ohjauspalveluita
- Analysoi osaamis- ja työvoimatarpeen ennakoitietoa
- Rahoittaa koulutuksia ja muita osaamispalveluita
- Tukee alueellisia ja muita yhteistyöverkostoja

HYÖDYT YRITYKSIEN ja muiden työpaikkojen näkökulmasta:

- osaavan työvoiman saatavuus paranee
- uudet joustavat koulutukset helposti löydettävissä
- yritysten osaamistarpeet huomioidaan paremmin koulutustarjonnassa

HYÖDYT YHTEISKUNNAN näkökulmasta

- työllisyysasteen nousu
- syrjäytymisen väheneminen
- tuottavuuden nousu
- julkiset resurssit paremmin kohdistettu

JATKUVAN OPPIMISEN UUDISTUKSESSA tarkastellaan työuran aikaista/työikäisten oppimista.

Jatkuva oppiminen kattaa koulutusjärjestelmän mukaisen oppimisen ja siitä täysin riippumatta tapahtuvan oppimisen.

OPPILAITOS
HARRASTUS
KURSSI
TYÖ

OPISKELUN AIKAINEN TOIMEENTULO

- palkka
- aikuiskoulutustuki
- työttömyyssetuus
- opintotuki

TYÖSSÄ OPPIMINEN

- kokeneemman työntekijän tai mentorin opastuksella, koulutuksessa,
- itsenäisesti,
- verkkomateriaalien avulla jne.

KOULUTUSSISÄLLÖT

- työpaikalla tarjottavat opinnot,
- koulutusjärjestelmän tarjoamat koulutukset sekä
- muut kurssit/koulutukset.

Nykyisin osaamisen kehittäminen aikuisiällä on palapeliä, mitä sen ei pitäisi olla.

MIKSI

- Työelämä muuttuu ja osaaminen vanhenee, sekä vaatimukset osaamiselle kasvavat nopeasti alalla kuin alalla. **Joka neljäs työtehtävä muuttuu merkittävästi seuraavan 10–20 vuoden aikana.**
- **Tarvitaan isoja muutoksia työssä olevien osaamiseen, sekä aikuisväestön koulutustason nostoa.**
- Nyt samanaikaisesti korkea työttömyys ja pulaa osaavasta työvoimasta. Työllisyysaste paranee, jos osaavaa työvoimaa on riittävästi siellä missä tarvitaan.

MITEN

Oman osaamisen päivittämisestä on tehtävä helpompaa:

- On löydettävä helposti omaan tilanteeseen ja tarpeisiin sopivaa koulutusta.
- On voitava opiskella työn ja perheen ohessa.
- Aiempi osaaminen on huomioitava.

Tehtävät

Jatkuvan oppimisen ja työllisyyden palvelukeskuksen tehtävänä on toimialaansa liittyvä

- 1) tieto-, neuvonta- ja ohjauspalveluiden kehittäminen ja koordinointi;
- 2) osaamis- ja työvoimatarpeen ennakoititiedon analysointi;
- 3) erityisesti työssä oleville ja työvoiman ulkopuolella oleville suunnatun ja muuta julkisesti tuettua koulutustarjontaa täydentävän koulutuksen ja muiden osaamispalveluiden rahoittaminen;
- 4) alueellisten ja muiden yhteistyöverkostojen tuki ja vaikuttavuuden edistäminen.

Kohderyhmistä

Photo: Pexels | Cottonbro

Jatkuvan oppimisen ja
työllisyyden palvelukeskus

Kohderyhmänä koko työikäinen väestö

- Tieto-, neuvonta ja ohjauspalvelujen kehittäminen (mm. toimintamallit, jatkuvan oppimisen tarjontaa ja etuuksia koskeva tieto) - EI suora asiakasohjaus
- Ennakointitiedon kokoaminen, analysointi ja tulkinta sekä tarjontaa koskevan tilannekuvan muodostaminen sekä valtakunnallisesti että alueellisesti (yhteistyö OPH, KEHA, ELYT, maakunnat) - EI (pääsääntöisesti) ennakointi
- Alueiden ekosysteemien tukeminen – EI (pääsääntöisesti) uusien luominen
  - Edistää työpaikoilla ja muussa koulutuksessa tapahtuvaa jatkuvaa oppimista ja sen vaikuttavuutta
  - Tukee TEMin ja OKM:n yhteistä politiikkavalmistelua ja –ohjausta ja jatkuvan oppimisen tavoitteiden saavuttamista

Kohderyhmänä työlliset ja työvoiman ulkopuolella olevat

- Osaamispalvelujen rahoittaminen = rajatut, kohdennetut toimet ennakoitiedon ja tarjontaa koskevan tilannekuvan pohjalta
  - Elinkeino- ja ammattirakenteen muutosten aiheuttamat tarpeet (esim. digitalisaatio, vihreä siirtymä), TKI-toiminnan synnyttämät uudet tarpeet, tiettyjen kohderyhmien tavoittaminen ja tarpeet, ulkomailla suoritettuja opintoja täydentävät koulutukset - Ei yksittäisten yritysten koulutukset
  - Lyhyet, pääsääntöisesti työn ohessa suoritettavat koulutukset
  - Myös hakeva toiminta ja tukitoimet sekä pilotointi ja kehittämishankkeet
- **Vastaa ennakkollisesti tietyn alueen, toimialan tai kohderyhmän tarpeisiin, parantaa osaavan työvoiman saatavuutta**

Rahoitettavasta toiminnasta ja yhteydestä digitaaliseen palvelukokonaisuuteen

Photo: Pexels | Fauwels

Jatkuvan oppimisen ja
työllisyyden palvelukeskus

Koulutuksen ja muiden osaamispalveluiden rahoittaminen

- Rahoitetaan kohdennettuja, olemassa olevaa tarjontaa täydentäviä osaamispalveluja
Valtionavustuksilla
  - Säännelty koulutus
  - Ammattikorkeakoulut, yliopistot, vapaa sivistystyö
  - Ammatillinen koulutus (vain tutkintokoulutus)
- **Hankintatoiminnalla**
  - Sisällöt tarpeiden mukaan räätälöitävissä
  - Mitkä tahansa yksityisoikeudelliset yhteisöt ml. kuntien ja kuntayhtymien omistamat tytäryhtiöt
  - Ammattikorkeakoulut, yliopistot; myös säännelty koulutus
  - Laatuvaatimuksissa otettava erityisesti huomioon koulutus- tai osaamispalvelun laatu, resursointi ja vaikuttavuuden seuranta
- Yhteistyö ELY-keskusten kanssa (tarpeiden ennakointi ja tarjonnan koherenssi)

Digitaaliset toiminnot keskeisessä roolissa

- Kehitteillä oleva Jatkuvan oppimisen digitaalinen palvelukokonaisuus synnyttää palvelukeskuksen kannalta tärkeän/välttämättömän jatkuvaa oppimista tukevan rakenteen.
- Palvelukeskus
  - tuottaa digitaaliseen palvelukokonaisuuteen tietoa (ennakointitieto, jatkuvan oppimisen koulutustarjonta) ja
  - osallistuu aktiivisesti digitaalisten palvelujen kehittämiseen (jatkuvan oppijan näkökulma ml. opiskelun etuuksia koskeva tieto, osaamisen kartoittamisen välineet).
- Palvelukeskus tukee osaltaan kehittämistyötä/ratkaisuja, jotka edistävät digitaalisten osaamispalveluiden tarjontaa.

Resursseista ja jatkoaskeleista

Photo: Pexels / Christina Morillo

Jatkuvan oppimisen ja työllisyyden palvelukeskus

Palvelukeskus	2021	2022	2023	2024
toimintamenot	1 100 000	1 100 000	1 100 000	1 100 000
koulutukset, tukitoimet, hankkeet	43 000 000		10 000 000	10 000 000
RRF, koulutukset	5 000 000	11 000 000	10 000 000	4 000 000
htv	3,0	5,0	5,0	2,0
RRF, ennakointi	200 000	1 000 000	1 000 000	300 000
htv	0,5	1,0	1,0	0,5
RRF, osaamiskartoitukset		1 350 000	1 350 000	300 000
htv		1,0	1,0	1,0
RESURSSIT YHTEENSÄ	49 300 000	14 450 000	23 450 000	15 700 000

Seuraavaksi

Palvelukeskus rekrytoi henkilöstön.

Jatkuvan oppimisen ja työllisyyden neuvosto

- laatii esityksen palvelukeskuksen toiminnan kehittämissuunnitelmasta, jonka ministeriöt hyväksyvät ja
- päättää vuoden 2022 toimintasuunnitelman painopisteistä.

Verkkosivut laitetaan kuntoon.

Ensimmäiset valtionavustushaut käynnistetään aikaisintaan maaliskuussa.

Kiitos!

Jatkuvan oppimisen ja
työllisyyden palvelukeskus